

DERBIEN¹²
ARCHITECTUURATELIER

 FERYN
milieuconsulenten bv

VAN SPEELBOS NAAR LANDSCHAPSPARK!

Winvorm - Wielsbeke - 11.12.2020

VOORWOORD

Wij zijn als ontwerpteam uitermate geïnteresseerd in deze opdracht!

Wij zijn van mening dat de site an sich heel veel (landschappelijk) potentieel in zich heeft. Zowel ruimtelijk als programmatorisch. Zowel voor mens als voor plant en dier. Daarnaast willen we de site opnieuw (ver) binden met het dorpshart en zijn ruimere context. We willen onderzoeken hoe een "nieuw ensemble" kan zorgen voor een nog sterkere identiteit op schaal van de gemeente en omgeving. Een integrale aanpak; dit is wat ons heel sterk motiveert!

Naast deze inhoudelijk ambities zijn we gecharmeerd door de wens naar participatieve aanpak. Een participatieve aanpak is een methodiek die wij als ontwerpteam heel sterk ondersteunen, veel ervaring mee hebben en belangrijk vinden.

Verder in deze bundel presenteren we jullie onze visie. Lees deze visie als een eerste aanzet. Een soort 'praatplan' waar we letterlijk samen willen over praten en verder kneden tot die plek waarvan we straks met z'n allen zullen van houden. Ons praatplan illustreert op vandaag een synthese van een eerste landschappelijke en contextuele lezing. Ze is opgebouwd uit verschillende lagen die volgens ons kunnen leiden tot een landschappelijk casco. Dit casco is verder kneedbaar en kan het leidmotief worden voor verdere invulling.

Deze verdere invulling doen we samen, met alle huidige en toekomstige gebruikers en alle belanghebbenden. We zien onze taak als ontwerpers maar evenzeer als "begeleiders". Naast het ontwerpen zal er vooral ook goed geluisterd en gecommuniceerd moeten worden. Zowel op esthetische als technisch vlak zullen we instaan om de wensen en behoeften te realiseren binnen een haalbare kaart. Daarbij zijn budgetcontrole, gebruik van duurzame materialen en een toekomstig haalbaar beheer belangrijke pijlers.

Het ontwerpteam heeft reeds een ruim portfolio in diverse (participatieve) projecten, beschikt over sterke grafische en communicatieve vaardigheden maar heeft er vooral veel zin in om dit project tot een goed einde te brengen!

Groeten, Lennart, Jan en Kenny

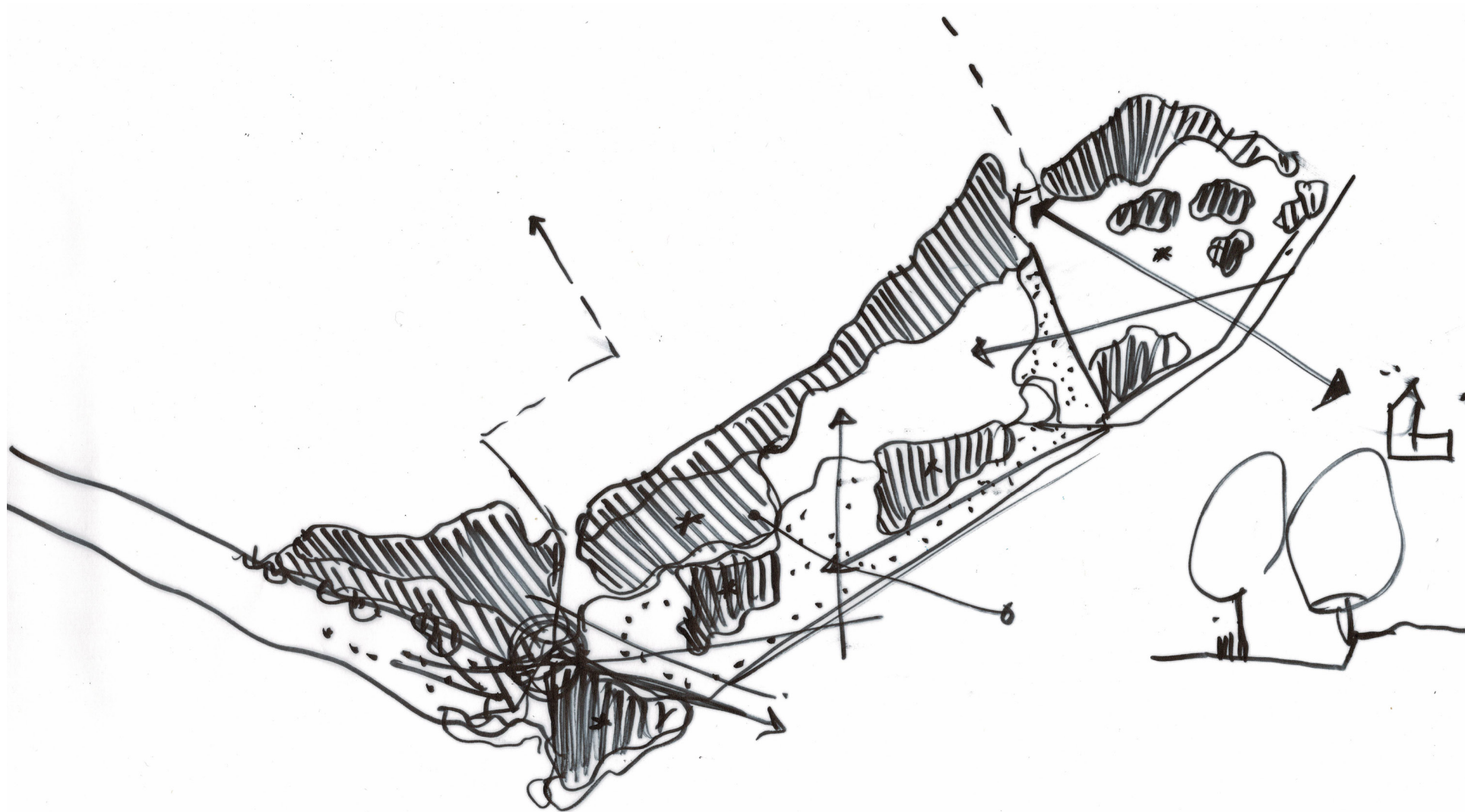

Fig. Ontwerpend onderzoek

1. CONCEPT- & VISIEVORMING: IN RUIMER MAATSCHAPPELIJK KADER

1.1 ANALYSE

1.1.1 MACROSCHAAL

De projectsite is gelegen in een historisch meersenlandschap; de leiemeersen. Het toponiem ‘Leiemeersen’ verwijst naar de aanwezigheid van moerassen en natte graslanden in de historische vallei van de Leie. Ook het open karakter is een kenmerk. Op schaal van onze regio zijn Leiemeersen een belangrijke groenstructuur.

Leiemeersen bevatten typische planten en dieren en bloemenrijke hooilanden, die elders in Vlaanderen vrijwel zijn uitgestorven.

We zien op vandaag weinig van deze kenmerken terug in onze projectsite. We zijn daarom van mening dat we (deels) aan landschapsherstel moeten doen om opnieuw de kenmerken en identiteit van de leiemeersen tot leven te roepen...De Genius Loci...

Fig. Ferrariskaart > site gelegen in een historisch meersenlandschap

Fig. Leiemeersen met bloemenrijke hooilanden

1.1.2 MESOSCHAAL

We zien op vandaag een sterke verankering van het dorpshart (cluster OC den Aert, St Bavokerk, André Demedtshuis) met de Oude Leiearm en het achterliggende open landschap.

De projectsite zelf is gelegen tussen de industriële dorpsrand en de Leie. Ze presenteert zich met een achterkant aan de Leie en heeft momenteel nog geen sterke verbinding met het dorpshart, de oude Leiearm en het naastliggend open landschap.

We zijn van mening dat we het dorpshart, de Leie, de projectsite, de Oude Leiearm en het naastliggende open landschap moeten inrichten als “een ensemble”. Dit ensemble kan het dorpshart nog sterker verankeren met zijn eigen en contextueel landschap en zo een sterke identiteit krijgen; het dorpshart aan de Leie(meersen)!

Fig. Het “Ensemble” als sterke identiteit

1.1.2 MICROSCHAAL

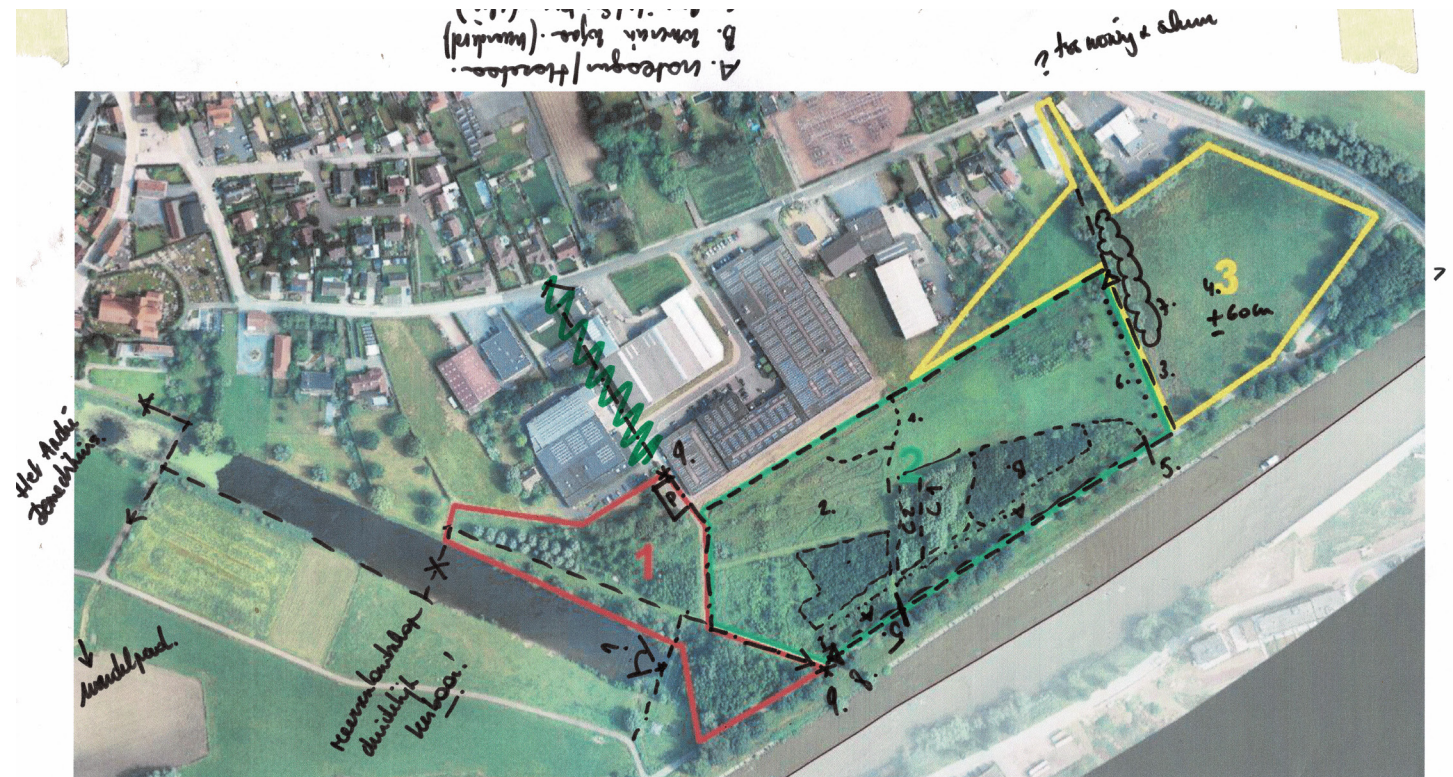
Zoals iedere projectsite heeft de site kwaliteiten en knelpunten. *De kwaliteiten willen we behouden en of verder uitwerken, knelpunten willen we aanpakken om het potentieel te benutten.*

Kwaliteiten/potentieel:

- * Perspectief langs de Oude Leiearm vanop het jaagpad.
- * De ecologisch waardevolle open randen van de Oude Leiearm met clumps van Elzen.
- * De nabijheid van de Oude Leiearm en het Elzenbroekbosje op het uiteinde.
- * De aanwezigheid van langs- en dwarsgrachten.
- * De reeds voorkomende Wilgen en Eikenbosjes.
- * De zuidgerichte ligging van de site.
- * Reliëf als aanzet voor recreatieve activiteiten (spelen, mtb...) en ecologische gradiënten

Kneelpunten:

- * De adressering van de site via het industrieterrein
- * Het zicht op achterkanten van de industriële dorpsrand
- * Het dichtplanten van zichten naar en vanuit de Leie; de site presenteert zich met een achterkant naar de Leie > weinig interactie.
- * De Oude Leiearm is te weinig leesbaar.
- * Brede verharde doorsteken.

3 deelprojectgebieden:

- deelprojectgebied 1: de onwaardering van de natuur staat hier centraal

Fig. Sitebezoek - de site en zijn context tot zich nemen...

Fig. Knelpunt_zicht op achterkanten industrie

Fig. Kwaliteit/potentieel_dwarsgrachten

Fig. Knelpunt_site dichtgeplant thv jaagpad en Leie

Fig. Kwaliteit/potentieel_zichtassen

Fig. Kneelpunt_breed verharde doorsteken

Fig. Kwaliteit/potentieel_zuidgerichte hooilanden?

Fig. Knelpunt ongewenste plantsoorten

Fig. Kwaliteit/potentieel_reliëf als leidmotief voor recreatie en natuurgradiënten

1.2. CONCEPT & ONTWERPPRINCIPES

1.2.1 CONCEPT: EEN LANDSCHAPSPARK ALS BASIS VOOR MENS & ECOLOGIE!

Wij zien in de site meer potentieel dan enkel een speelbos. Wij stellen voor om een (natuurlijk) landschapspark te ontwerpen met verschillende biotopen. Deze biotopen worden gemaakt door gradiënten in reliëf, vochtig en droog, open en gesloten groenstructuren. Zoals bovenvermeld hebben we hierbinnen de ambitie om (deels) opnieuw de kenmerken en identiteit van een leiemeers tot leven te roepen. Het landschapspark wordt niet enkel een ecologisch verhaal maar is ook de basis en aaleiding voor een verdere invulling door de mens...Natuur en recreatie hand in hand!

1.2.2 ONTWERPPRINCIPE 1: HERMODELLEREN EN HERSCHIKKEN

Om het landschapspark zoals bovenvermeld te creëren hanteren we 2 hoofdingrepen:

- enerzijds gaan we het landschap hermodelleren; uit- en vergraven, ophogen, herprofilen ...om verschillende interessante gradiënten in reliëf en vochtig/droog te creëren.
- anderzijds willen we het bos herschikken. Dit ten dienste van interessantere relaties open en gesloten ruimtes, betere afwerkingen van de industriële dorpsrand en duidelijkere leesbaarheid en relatie met de Leie en ruimere context.

1.2.2.1 Hermodelleren:

We stellen voor om zowel de langs- als dwarsgracht een nieuw profiel te geven. Een profiel dat waterberging en natuurontwikkeling stimuleert. We verkrijgen moeraszones en sloten met rietoevers. Ook de zone tussen langsgracht en verhoogd speelgrasland graven we deels af. Hier ontstaat een verlaagde zone die in de winter onder water kan komen te staan en in de zomer weer droog staat.

Verder zouden we het gebied van deelproject 3 deels willen afplaggen. Hierdoor krijgen we meersen.

Door het afplaggen zal de historische zaadbank dagzomen zodat die tot ontwikkeling kan komen. Het doelbeeld is een historische bloemenweide kenmerkend voor de Leiemeersen.

We werken met een gesloten grondbalans. De aarde die we uit- en vergraven verwerken we in de zone waar reeds reliëf aanwezig is. Het talud en het hoger gelegen speelgrasland kunnen verder geprofileerd worden. Ze worden bebost, de verdere reliëfrijke basis voor recreatief gebruik(mtb,...) en vormen een ‘landschapsbelvédère’ naar het meersenlandschap en Leie.

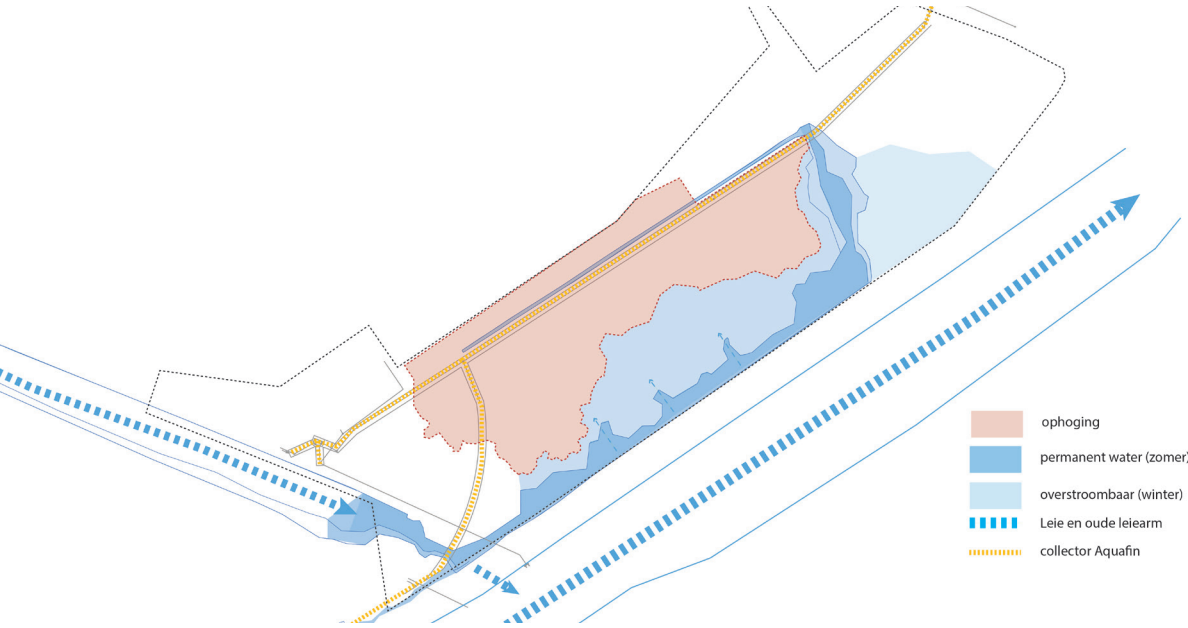

Fig. Schema vergravingen, waterberging, natuurontwikkeling

Fig. Grondverzet - site opentrekken en herprofilen ifv natuurontwikkeling

Fig. Afplaggen - hierdoor komt een historische zaadbank en bloemenweide weer tot bloei.

herprofiëren langsgracht
natuurontwikkeling en waterbeheer

Fig. Sfeerschets 1 - het opentrekken en herprofiëren van de langsgracht

1.2.2.2. Herschikken

We stellen voor om nieuwe bosstructuren forser aan te planten en bestaande deels te herschikken.

In de zone waar momenteel het speelbos staat gaan we ruimte maken. Hierbij willen we geen tabularasa hanteren. Enkele boszones worden gerooid en vergraven. Andere zones, van Wilgen en Eiken, worden deels behouden. We verwachten dat de Wilgen het heel goed zullen doen in de nieuwe vochtige omstandigheden. Enkele Eiken zullen afsterven en enkele zullen doorgroeien tot monumentale toekomstbomen. Andere Wilgen en Elzen zullen spontaan ontstaan en de eilanden verder koloniseren. Er komt een nieuw natuurlijk evenwicht...
Deze beboste eilanden hebben niet alleen hun ecologische waarde maar worden fantastische speelplekken voor kinderen en jongeren!

De bebossing op drogere gronden kan in hoofdzaak bestaan uit Eik en zoete Kers. In deze bebossing kunnen we ook een (lineair) voedselbos voorzien. Met dit voedselbos willen we een landschappelijk verantwoord antwoord bieden op de vraag naar nutstuinen. Deze topic maken we graag bespreekbaar.

De nieuwe locatie van bebossing werkt de industriële randen kwalitatief af en zorgt ervoor dat andere biotopen een gunstige zuidgerichtheid en lichtinval genieten (bevorderend voor fauna en flora). Daarnaast geven we op die manier het landschapspark ook een voorkant aan de Leie en bevorderen we de leesbaarheid en relatie met ruimere context.

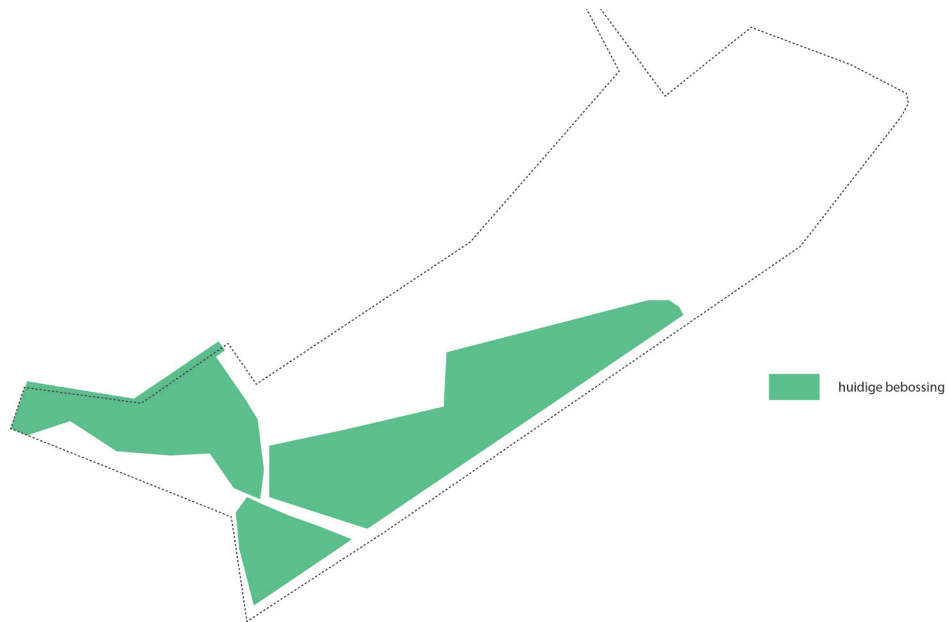

Fig. Bestaande bebossing

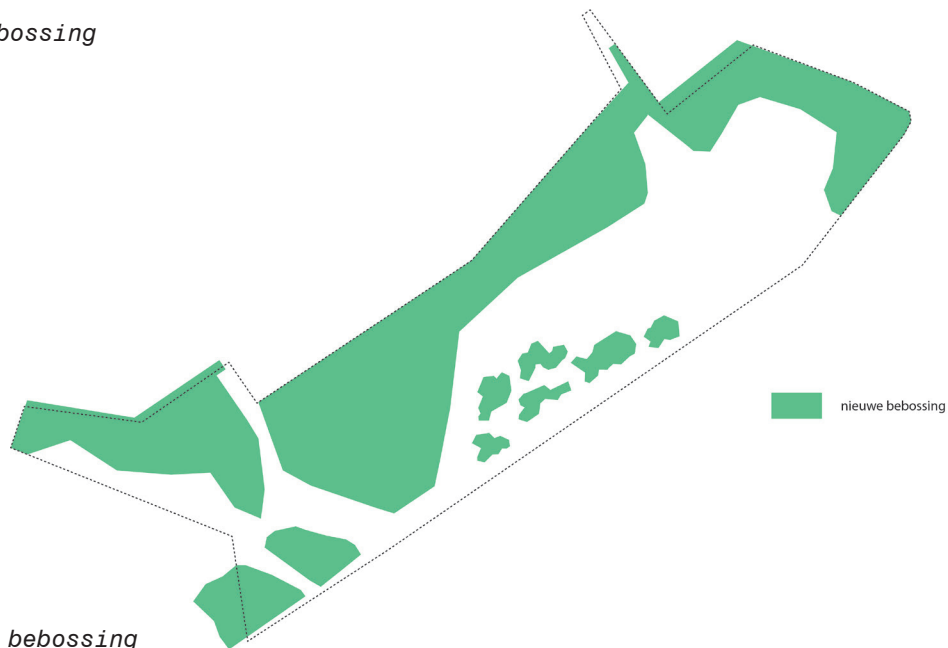

Fig. Voorgestelde bebossing

Fig. Eilanden met bomen - interessant voor ecologie en spel!

Fig. Evolutie van Wilgenvloedbossen

Fig. Sfeerschets 2 - zicht vanop het verhoogd speelgrasland naar de verlaagde natuur- en speelzone.

Door het hermodelleren en herschikken ontstaan **verschillende biotopen**:

voedselbos : Bevat veel soorten met vruchten voor mensen en dieren : fruitbomen (appels, peren, kersen, pruimen, ...), maar ook notenhoudende heesters (hazelaar) en bomen (walnoot), in de ondergroei soorten als aalbes, eenstijlige meidoorn en sleedoorn.

moerasbos : Bevat soorten als waterwilg, schietwilg, zwarte els; op de droge plekken ook zomereik.

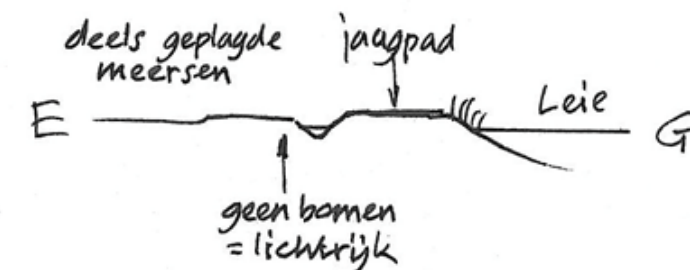
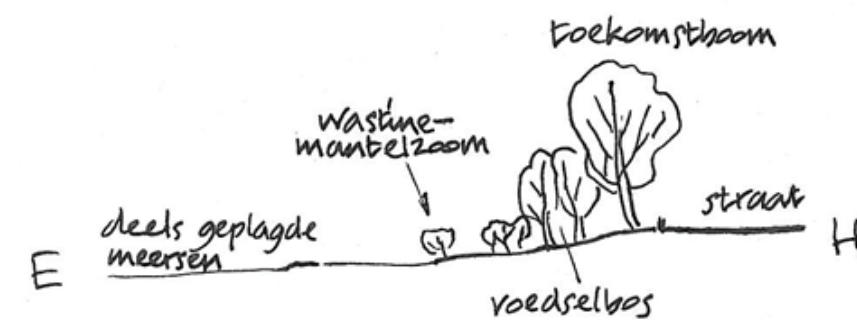
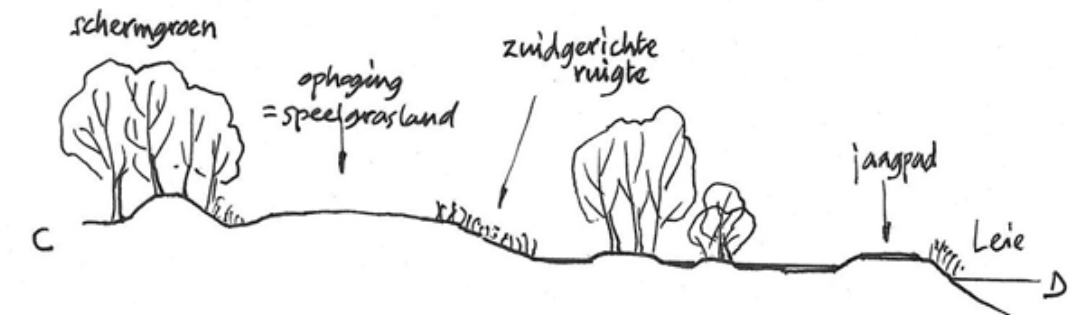
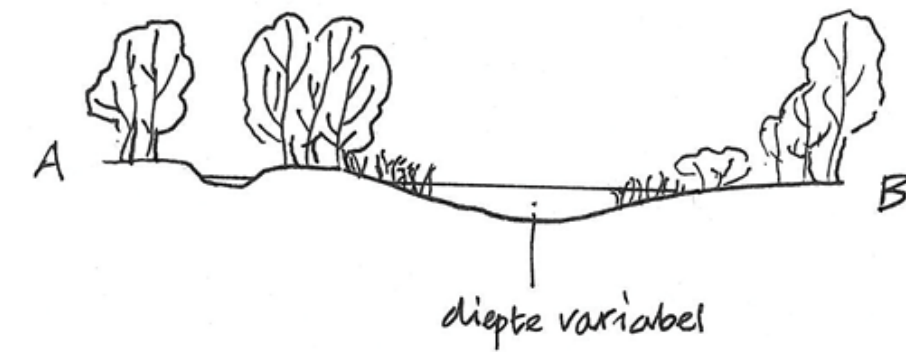
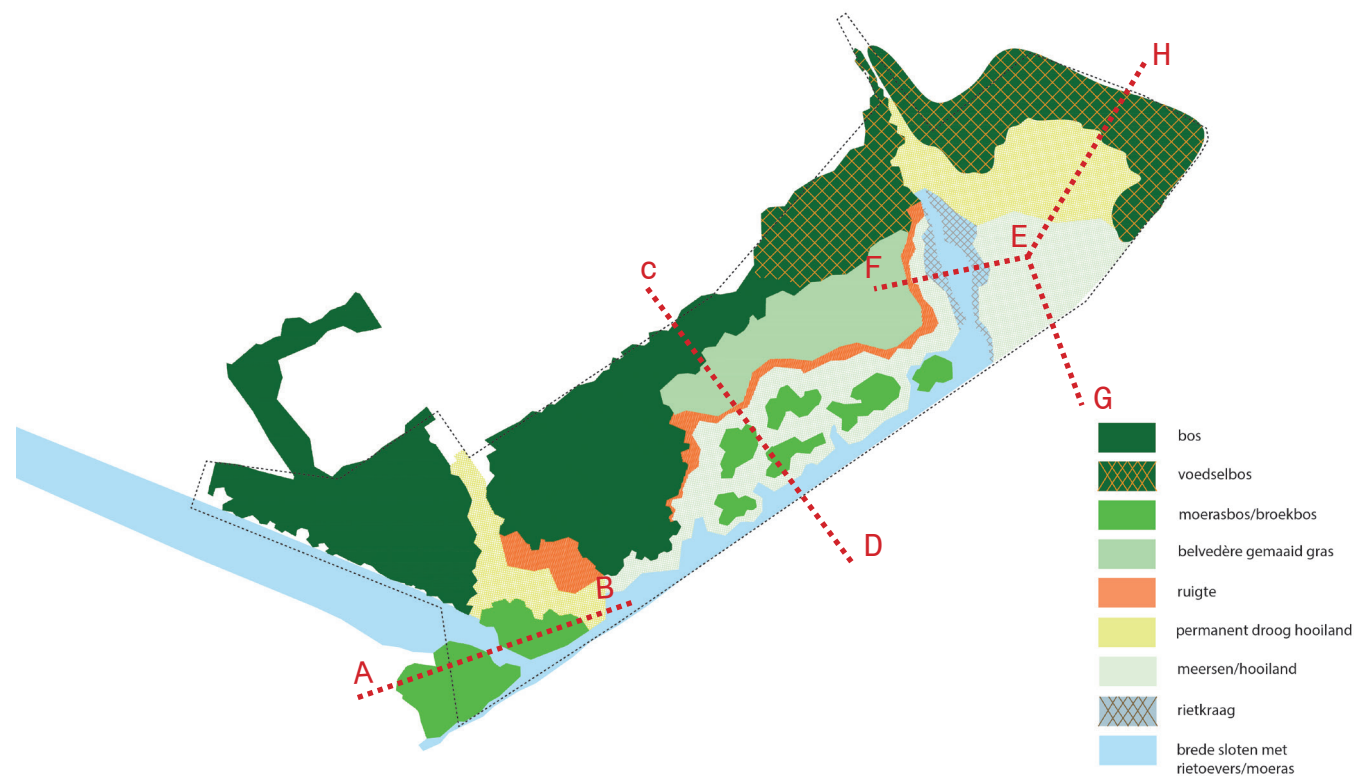
bos : Bevat alle soorten voor droge bossen, met als basis ondermeer de zomereik en zoete kers, aangevuld met kleine boom- en struiksoorten als spork en lijsterbes, eenstijlige meidoorn en sleedoorn.

moeras : Hoeft niet te worden aangeplant; het voorzien van zones die in de winter volledig onder water komen te staan, volstaat. De moeraskruidenvegetatie zal hier spontaan tot ontwikkeling komen.

brede sloten met rietoevers : Het aanbrengen van zacht hellende brede oeverstroken aan open zonrijke sloten volstaat doorgaans. Er kan geënt worden met stukken wortelstok van Riet om een aanzet te geven tot een rietgordel. Het kan zijn dat een waterkering (bv. een systeem met schotbalken) zal moeten worden voorzien.

ruigtes : Dit zijn zones van dichte vegetatie van hoog opschietende, dikwijls overblijvende, kruidachtige planten. Deze spelen een belangrijke rol in de overwinteringskansen van veel soorten geleedpotigen en ook bij kleine zoogdieren.

meersen : De zone die men voorziet voor een hooilandbeheer houdt men best zo open en lichtrijk mogelijk. Op bepaalde zones kan gekozen worden om een plagging toe te passen (eenmalig). Hierdoor zal men de zaadbank laten dagzomen zodat die tot ontwikkeling kan komen. Het doelbeeld is een bloemenweide zoals in de leiemeersen.

- Legende
- 1. Parking + onthaalfunctie (sanitair-afspuitzone fiets - wachtplek - infobord)
 - 2. Verhoogd speelgrasland - landschapsbelvédère
 - 3. Ruigte op zongerichte helling
 - 4. Speelbos met reliëf en mountainbikeparcours
 - 5. Vochtig hooiland (meersen)
 - 6. Eilanden van bestaand speelbos (moerasbos)
 - 7. Brede langs- en dwarsgracht met rietzones
 - 8. Droger hooiland
 - 9. Houten vlonder met zicht op Oude Leiearm - verbinding met Leie.
 - 10.Zichtas en wandeltoegang naar dorpshart.
 - 11.Behoud van Elzenbroekbos.
 - 12.Voedselbos
 - 13.Wandellus

1.2.3 ONTWERPPRINCIPE 2: EEN ENSEMBLE

We stellen voor om het nieuwe **landschapspark** en het **dorpshart** te zien als een “ensemble”. Vanuit het dorpshart starten trage verbindingen doorheen het nieuwe landschapspark. Het dorpshart fungeert als start- en stopplek; het nieuwe adres van het landschapspark! Samen vormen ze een entiteit die het **dorp opnieuw verankerd aan de Leie en zijn ruimere context**.

♦ *opportuniteiten: wij zien in het open landschap ten zuiden van het dorpshart mogelijkheden om dit in de toekomst mee op te nemen in de verdere uitbreiding van het landschapspark. Zodoende het ‘ensemble’ nog sterker te maken! Mogelijks kunnen door afplagging en extensief beheer opnieuw historische leiemeersen ontstaan met prachtige bloeirijke en open vergezichten!*

2. CONCEPT- & VISIEVORMING: TOEGEPAST OP PRAKTISCHE EISEN VAN DE GEBRUIKER

Het landschapspark waarborgt verschillende biotopen ten voordele van fauna en flora. Daarnaast staat het landschapspark **ten dienste van de mens als gebruiker**. Dit landschapsontworp zien we als een basis die we verder, participatief, kunnen gaan ‘opladen.’

We onderscheiden verschillende gebruikers (niet limitatief):

1. De passieve gebruiker > **“de wandelaar”**

Zoals bovenvermeld stellen we voor om trage verbindingen aan te leggen doorheen het landschapspark. Deze trage verbindingen staan in relatie met het dorpshart, achterliggende woonwijken, de Leie en zijn ruimere context. De wandelaar en fietser vindt er zijn plek en gewenste doorsteek.

2. De actieve gebruiker > **“de recreant”**

Het landschapspark is inzetbaar voor de actieve recreant (mountainbike, jeugdbeweging, spelpleinwerking, bosklassen...) Het reliëf, het speelbos, de beboste eilanden, de verlaagde waterrijke zones, de brede sloten, het verhoogde speelgrasland,...laten vele speel-, spelen en fantasievormen toe. We stellen voor om het concept “spelen in en met de natuur” te laten primeren. Hierbij worden enkel natuurlijke speelaanleiding als speelondersteuning toegepast (reliëf, bos, water, stapstenen, omgevallen bomen, vergravingen,...). Aan de kant van de Oude Leiearm zijn enkele zones voor vissers voorzien.

Ter hoogte van de parking in het industriegebied voorzien we een sobere ondersteunende infrastructuur; een luifel met sanitair blokje, zitbank, infopaneel en fietsafspuitplek. Ze kan dienst doen voor verschillende gebruikers. Eénmaal je onder de luifel doorloopt kom je in het landschapspark!

3. De educatieve gebruiker > **“de natuurliefhebber”**

Omdat het landschapspark zoveel verschillende biotopen omvat verwachten we een rijkdom aan fauna en flora. De natuurliefhebber kan er een diversiteit aan planten en dieren ontdekken ,fotograferen en bestuderen. Ook (her)verbindingen tussen Oude Leiearm en Leie en het verhaal van slim waterbeheer zijn educatief interessant. Naast spelen kunnen de (school) kinderen ook educatief hun hartje ophalen!

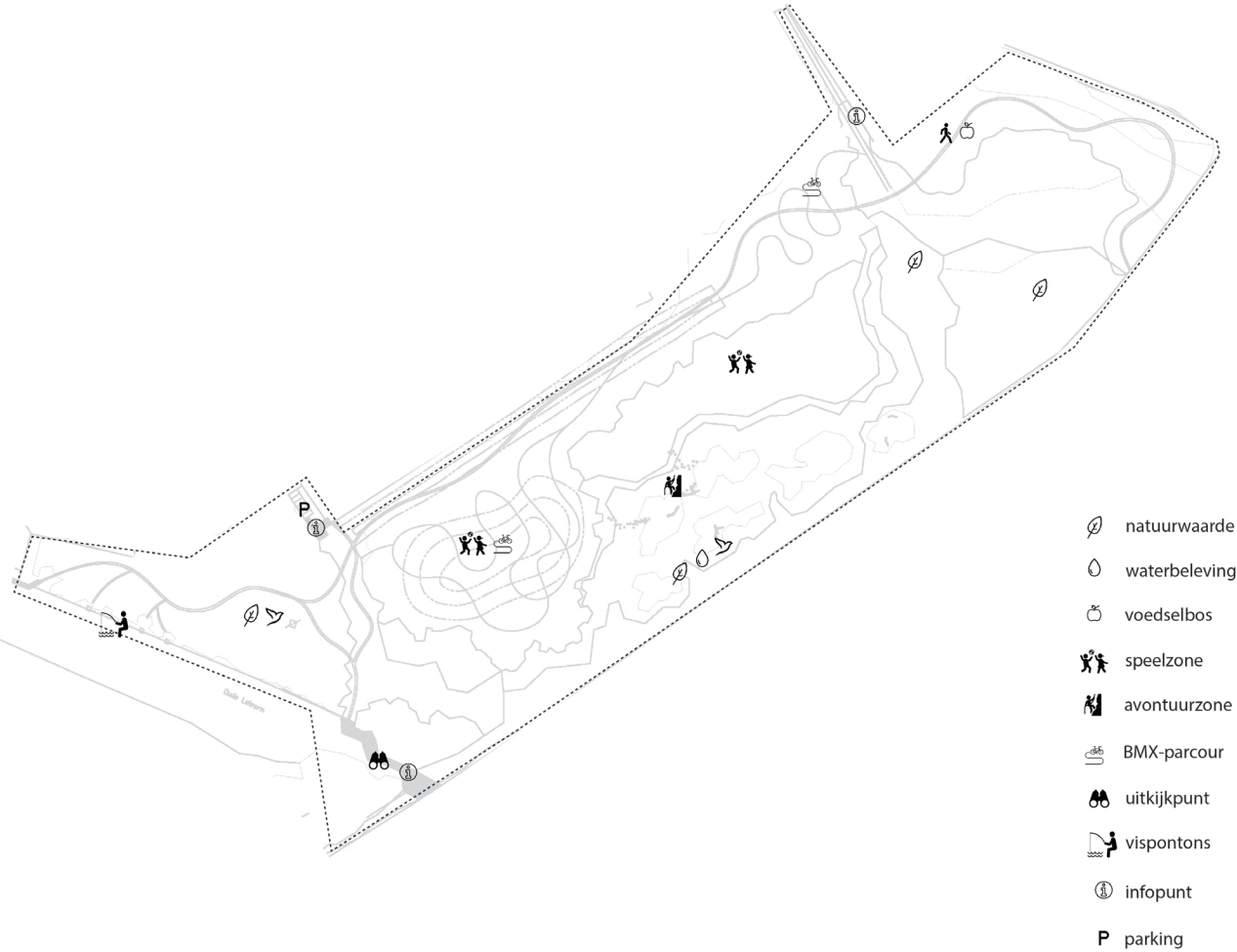

Fig. De gebruikers: wandelaar, actieve recreant, natuurliefhebber...

Natuur als basis voor fantasierijk en (h)eerlijk spel!!

Dikkopjes vangen
Waterkriebels observeren
In het water ploeteren...

In ruigtes struinen

Huppelen op stapstenen
Door het hooiland lopen...

In bomen klimmen
Kampen bouwen...

Door sloten kruipen

Over stammen lopen...

Mountainbikeroute
Noten plukken
Wandelen...

Fig. Natuur als speelaanleiding...

Houten vlonder als panorama en doorsteek

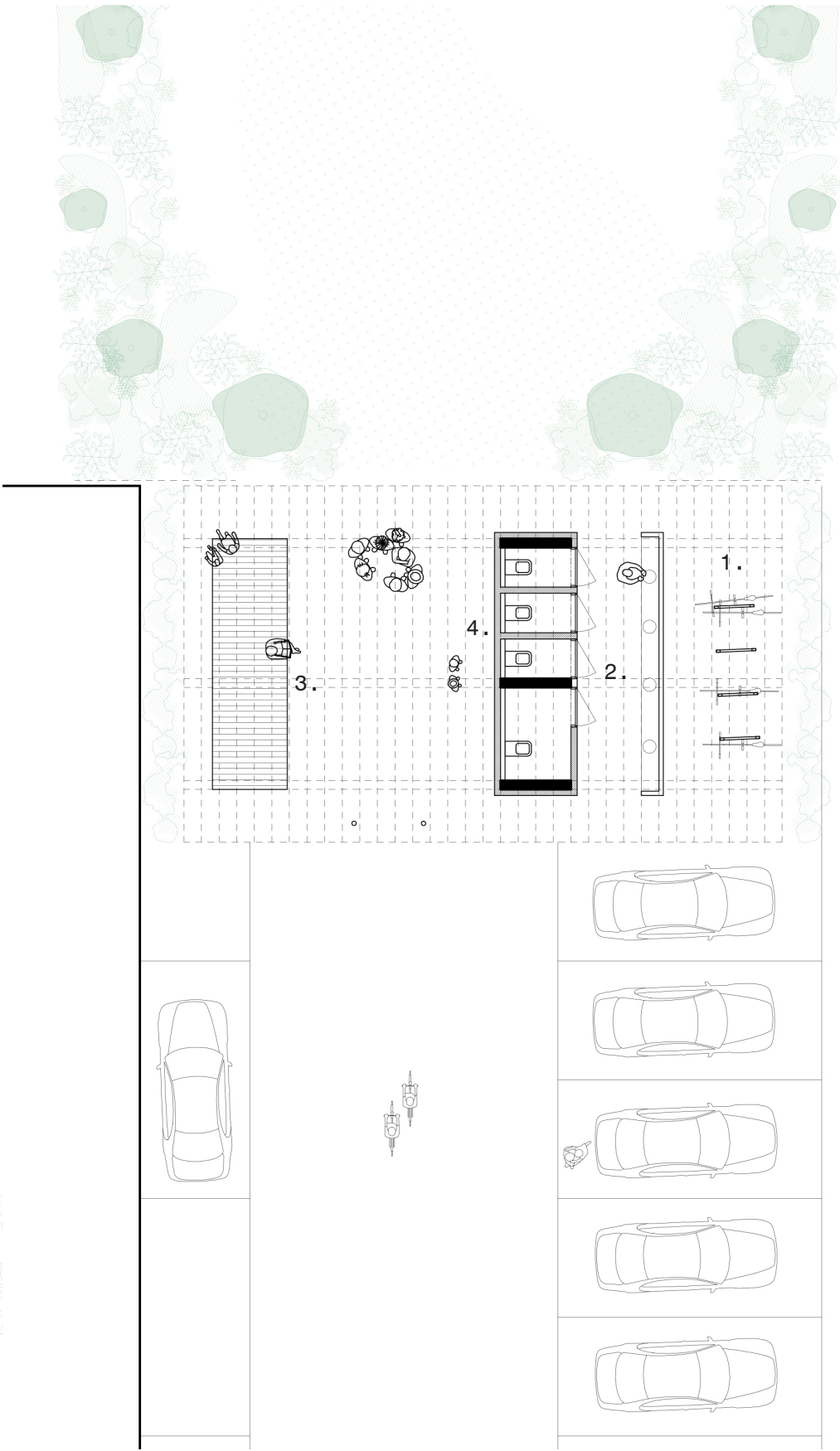
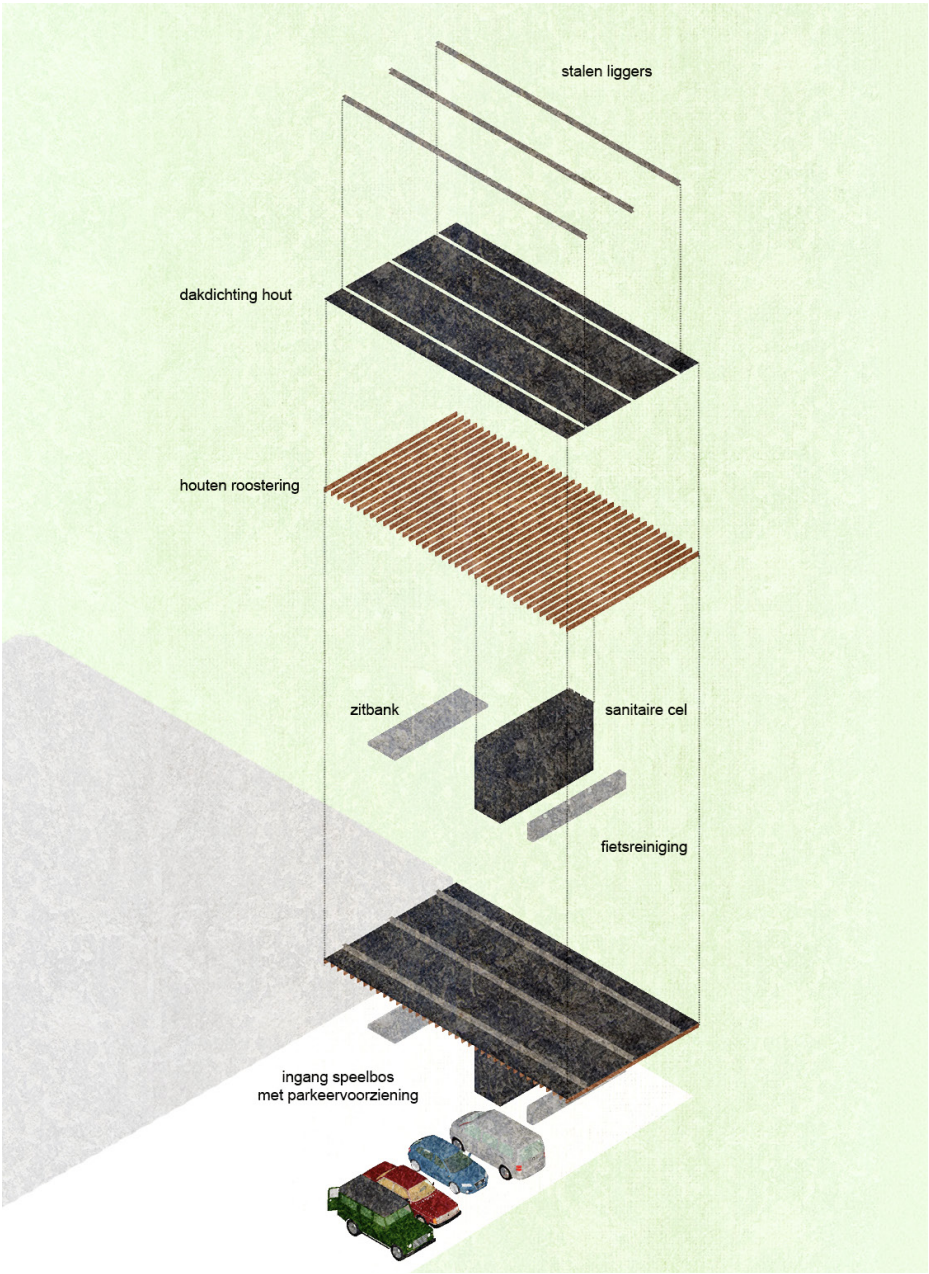
zicht op Oude Leiearm

Fig. Sfeerschets 3 - zicht vanop het ponton naar de Oude Leiearm - voor wandelaar, natuurliefhebber, schooleducatie...

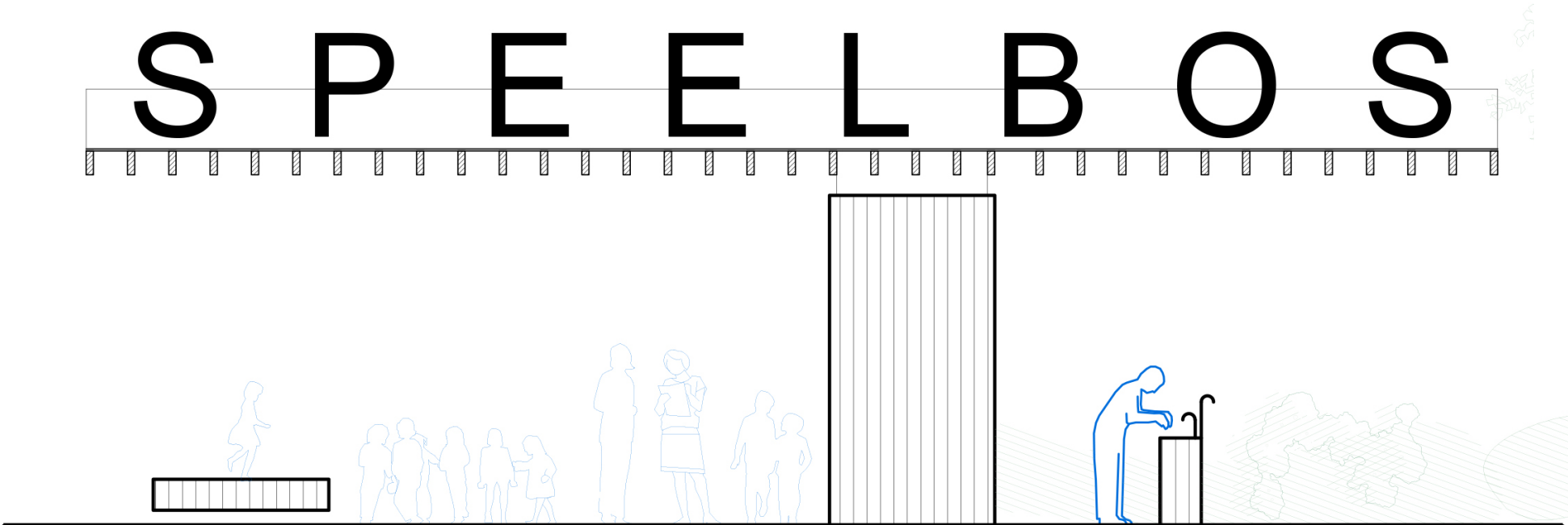
Op de rand van het speelbos staat een luifel...

Ten dienste van de natuur en het buiten spelen. Niet schreeuwerig aanwezig, maar functioneel altijd paraat. Op een beperkte oppervlakte vervult het de haar ingefluisterde verwachtingen: een overdekte verzamelplek waar je geïnformeerd wordt over het achterliggende natuurgebied, waar sanitair aanwezig is, en waar je na een avontuurlijke fietstocht het slijk van je fiets kan spuiten. Het markeert duidelijk waar de industriële verkaveling stopt, en waar het natuurgebied met haar kinderlijke vrijheid en ecologische performantie start. Het sanitair volume draagt 3 balken op haar schouders, waaronder het houten balkenplafond gemonteerd wordt. Als een opgeheven houten vlinder vormt de luifel zowel start als einde van een heerlijke ontdekkingsstocht of rit door de natuur.

Legende

- 1. fietsenstalling en afspuitplaats
- 2. sanitair blok
- 3. luifel met zitbank
- 4. infopaneel landschapspark

TEAMVOORSTELLING

Studio Basta staat voor leefbare landschap- en tuinarchitectuur. In al onze projecten proberen we een frisse en onbevangen atmosfeer te creëren, waardoor projecten van alle schaalniveaus een hoge gebruikswaarde en ongedwongenheid uitstralen.

We zien het landschap als een systeem waarin elke plek zijn betekenis heeft. De ziel of de geest van de plek en de bestaande dynamiek van een ruimte zijn telkens de basis voor een ingreep. Zo integreert elk ontwerp zich zeer evident in de context. Verder focussen we op een leefbare korrel, het vormgeven van het dagelijkse leven, een complexloos (spel)plezier... Zo ontstaan er spontane, levendige en groene ruimtes met een geordend nonchalant karakter.

Dankzij een universitaire opleiding tot Master in de landschapsarchitectuur aan de universiteit van Wageningen in Nederland, wordt elk project op een analytische en gestructureerde manier aangepakt. Elke opdracht start vanuit een concept waardoor één helder idee het volledige ontwerpproces stuurt. De uitwerking van elk project gebeurt telkens met een technische en beheermatige logica in gedachten. We streven altijd naar haalbare, beheerbare en budgetbewuste oplossingen.

Studio Basta werkt op een professionele manier doorheen alle fases van het ontwerpproces, telkens met een grote portie enthousiasme, zin voor kwaliteit, en een grote openheid naar participatie van belanghebbenden en externe groepen.

Het team bestaat uit 7 tuin- en landschapsarchitecten opgeleid in Universiteit Wageningen, Academie van Bouwkunst Amsterdam, Ecole National Supérieur du Paysage Versailles, Kask Gent. Naast inhoud beschikken wij over grafische kennis om alle ontwerpproducten heel duidelijk in te zetten als communicatiemiddel.

www.studiobasta.be
<https://www.facebook.com/StudioBasta/>

Architectuuratelier Dertien12 uit Brugge is een team van 16 (ir.-)architecten met als uitvalsbasis het historisch stadspaleis ‘Hof Bladelin’ in het hart van onze stad. Architectuurwedstrijden vormen een rode draad doorheen onze architectuurpraktijk, net zoals het samen werken met andere (landschaps-)architecten, kunstenaars of mensen die ons inspireren. Alle medewerkers binnen ons kantoor delen een collectieve ambitie: het streven naar een energieke leefwereld voor jong en oud, en rijk tot arm. Interdisciplinair, maar evenzeer intergenerationeel. Echt elke ruimte proberen wij interessant te maken: architectuur zonder afval, maar ook zonder uitval. Ons grootste werkveld is West-Vlaanderen, en ons vertrekpunt is altijd positivisme... goësting. Goësting om, los van enig fileleed, en met een wakkere kijk op onze eigen leefomgeving, nieuwe impulsen te bedenken voor de omgeving die wij zo goed kennen. We tekenen nieuwe gebouwen, herbruiken oude, maken meubilair, pleinen en parken, en stimuleren natuur. De ene keer bulderend en razend met de grove schop, de andere keer fluisterend, minzaam zacht en minitieuus. Maar steeds met het nodige respect, steeds met de nodige humor.

Het team bestaat uit 16 architecten en 1 office mangager

www.dertien12.be

Het milieustudiebureau Milieuconsulent Jan Feryn bvba. is actief sinds 1990. We hebben een ervaren en dynamische ploeg milieu-adviseurs (industriële ingenieurs milieukunde, gegradueerden in de milieuadministratie en in de industriële milieuzorg). Onze beroepservaring gaat echter terug tot in het jaar 1980.

Wij werken samen met diverse specialisten, ondermeer milieutechnici, milieujuristen, erkendelaboratoria, erkende bodemdeskundigen, geluidsdeskundigen, landschapsarchitecten en beëdigde landmeters-experten. Voor bepaalde projecten werken we samen met architecten, afvalstoffen- en afvalwaterverwerkers, groenaanleggers, enz.

Onze beleidsverklaring onderschrijft ondermeer de beroepscode voor milieucoördinatoren en biedt u een heldere kijk op onze manier van werken.

Jan Feryn, zaakvoerder van B.V.B.A. MILIEUCONSULENT JAN FERYN, is gegradueerde in de industriële milieuzorg, natuurgids en sedert september 1980 werkzaam in de milieusector (milieuambtenaar Stad Kortrijk, toezichthoudend ambtenaar O.V.A.M.). Sedert november 1990 is Jan Feryn zelfstandig milieuconsulent. Bij de Vlaamse overheid staat hij sedert 1994 genoteerd als deskundige (Besl.Sec.gen. dd. 29.04.1994). Bij Ministerieel Besluit dd. 12.12.1997 werd hij erkend als Milieucoördinator A en B (erkenningnummer MV/ERK/182). Jan Feryn is stichtend lid van vzw Vlaamse Milieucoördinatoren, 19.03.1998. Hij is aanvaard deskundige voor de inrichting en afwerking van stortplaatsen en werd erkend als MER-deskundige fauna en flora (M.B. dd. 25.09.2009).

www.ferynjan.be

SAMENWERKING

Dit team heeft al meermaals samengewerkt en is 100% complementair. Binnen het team kent ieder teamlid zijn rol.

Studio Basta staat in voor het landschapsontwerp. Ze bepalen mee de creativiteit en het landschappelijk verantwoord ontwerp. Ze nemen samen met dertien12 architecten vanuit hun ervaring ook mee het voortouw in het participatief traject.

We verwachten vanuit een eerste visie een natuurlijke inrichting van het landschapspark. Vanuit deze gedachte hebben we ons team versterken met ecoloog -milieuconsulent Jan Feryn. Jan heeft heel wat ervaring in inrichtingen met bijzondere aandacht voor ecologie en biodiversiteit. Dit zowel als ontwerper als bestuurlid van verschillende natuurwerkgroepen en als conservator en oprichter van natuurreservaten. **Jan zal ons adviseren en ondersteunen om de juiste natuurgerichte ingrepen te bepalen.**

Wij staan erop om duidelijk te communiceren! Daarom zullen we in samenspraak met de stadsdiensten vanuit ons team 1 persoon naar voor schuiven als **vaste contactpersonen**.

Omdat ons voorstel sterk neigt naar een in hoofdzaak landschappelijke opzet zal Kenny Windels, zaakvoerder en landschapsarchitect van Studio Basta, de vaste contactpersoon worden. Afhankelijk van thema (architectuur en ecologie) zullen respectievelijk Lennart Claeys en Jan Feryn een stap naar voor zetten.

Het is vanzelfsprekend dat intern en doorheen het gehele ontwerp- en uitvoeringsproces het volledig ontwerpsteam elkaar op de hoogte houdt en verder intens samenwerkt.

3.PROCESGERICHTHEID EN PROCESBEREIDHEID > HET PARTICIPATIEF TRAJECT

opm: wij hebben begrepen dat deze opdracht niet het volledig ontwerpproces en uitvoering behelst maar geven deze fases ter info mee.

Naast de ‘klassieke’ studieonderdelen zijn wij grote voorstander van een doorgedreven participatief traject. We vinden het daarom heel fijn dat dit reeds in de ontwerpvraag een belangrijk item is!

Wij maken graag plekken voor en samen met de toekomstige gebruikers. Enkel op deze manier worden juiste keuzes gemaakt en krijgt het project draagvlak. Eénmaal wij ‘weg’ zijn moet het project werken en ten volle van genoten kunnen worden. Maatwerk is daarom essentieel! Viva participatie!

Participatie overstijgt voor ons het louter communiceren van “wat we gaan doen”. Echte participatie is letterlijk de wensen en noden van de toekomstige gebruikers aanhoren, ze in een totale ambitie aftoetsen, tot gedragen concensus komen en toepassen.

Wij zien participatie niet als een éénmalige momentopname maar een verweving doorheen het gehele ontwerpproces. Zelfs tijdens aanleg (communicatie wat er gebeurt en wanneer?)als na uitvoering (hoe zal het park evolueren en wat is daarvoor nodig?) blijven we graag participatief communiceren.

Gelinkt aan de studieonderdelen zien wij per fase volgende participatieve ontmoetingen:

Fase 1: KENNISMAKING - PRAATPLAN

Alle belanghebbenden worden uitgenodigd op een kennismakende babbel. Het ontwerpteam wordt kort en bondig voorgesteld en illustreren aan de hand van referentieprojecten hun methode van aanpak. De intenties van het stadsbestuur en het te doorlopen traject worden besproken.

Het ontwerpteam verfijnt in overleg met het stadsbestuur het hier in visie gepresenteerde schetsontwerp. Dit illustreert het ontwerp op grote lijnen en de verankering met de context.

Na goedkeuring wordt dit schetsontwerp gepresenteerd aan alle belanghebbende onder de vorm van een praatplan. Dit plan is voor iedereen leesbaar en illustreert de hoofdlijnen waarbinnen we de invulling kunnen formuleren. Ze dient om er samen over ‘te kunnen praten’. We luisteren naar elkaar en verfijnen het schetsontwerp.

ref. praatplan participatietraject_Warande_kortrijk Studio Basta

De voorafgaande participatieresultaten en nieuwe inzichten worden hieraan afgetoetst. Dit doen we graag onder de vorm van workshops met communicatietools zoals maquette, spelbord, ludieke bevraging en bespreking.

Ref. ludieke workshop wensen bewoners_rabot_Gent_ Studio Basta

ref. polsen naar wensen van invulling_cohousing Tiel_ Studio Basta

FASE2: VOORONTWERP

Met de nodige input verkregen uit de workshops gaat het ontwerpteam aan de slag. Relevante en haalbare wensen worden verwerkt en besproken met Stadsbestuur. Er wordt een voorontwerp opgemaakt.

Na goedkeuring wordt het voorontwerp gepresenteerd aan alle belanghebbenden. Aan de hand van een digitale en of analoge (panelen) presentatie worden de bedoelingen geïllustreerd. Duidelijke plannen, principedoorlsnedes en 3D simulaties maken de ideeën leesbaar voor iedereen. De analoge presentatie wordt uitgesteld op de site zelf en middels een rondgang verduidelijkt aan de belanghebbenden. Na de presentatie en gedurende een bepaald tijdstip kan er nog feedback gegeven worden op het voorontwerp en blijft voortschrijdend participatief inzicht mogelijk.

REF. DIGITALE PRESENTATIE VOORONTWERP_ IJZERBOOMGAARD_DIKSMUIDE_STUDIO BASTA

ref. plannen en 3d beelden presenteren op de site_Warande_Kortrijk Studio Basta

FASE3: DEFINITIEF ONTWERP

Met de nodige input verkregen uit presentatie voorontwerp wordt het definitief ontwerp opgemaakt. Het definitief ontwerp wordt gepresenteerd aan de belanghebbenden. Vanaf deze fase zijn alle relevante participatieve insteken gekend en verwerkt.

In afwachting van opmaak aanbestedingsdossier en uitvoering kunnen plannen, eventuele maquettes en 3D beelden uitgesteld en blijvend geraadpleegd worden.

ref. plannen blijven raadpleegbaar_IJzerboomgaard_Diksmuide_studio Basta

FASE4: UITVOERING

Ook tijdens de uitvoering willen we blijven communiceren, liefst op een ludieke wijze (flyers, spandoek op werf,...) We informeren de belanghebbende met reeds uitgevoerde en nog uit te voeren werken en houden ze op de hoogte van de milestones in de planning.

Wij vinden het niet ondenkbaar, en hebben dit reeds meermaals gedaan, om belanghebbenden te betrekken in onderdelen van de uitvoeringsfase. (bijvoorbeeld aanplant speelbos,..) Niet alleen ontstaat er een sterke binding en respect voor de plek maar worden tijdens de uitvoeringsfases sociale contacten en vriendschappen gesmeden die mede helpen om het project een krachtig en duurzaam leven te geven! (alle onderstaande beelden zijn referentiebeelden projecten ontwerpteam)

FASE5: FEEST & NAZORG!

Het zou heerlijk zijn om na de uitvoering nog eens met z'n allen samen te komen voor een openingsfeest! We blikken niet enkele terug op het geslaagd participatief traject maar informeren alle belanghebbenden ook over de te verwachten verdere ontwikkeling. Bijvoorbeeld Aan de hand van enkele panelen met 3D simulatie kunnen we 'net aangelegd' en toekomstbeeld in kaart brengen.

Het ontwerpteam staat gekend om zijn verdere nazorg en blijvende interesse. Eénmaal we ons hart en ziel hebben gestoken in een project volgen we het graag verder op. Uit interesse hoe het wordt gebruikt, om mensen te (her) ontmoeten en om bij te sturen waar nodig.(beheer).

PLANNING

Voor ons is de vooropgestelde planning realistisch en haalbaar. Wij beschikken over een multidisciplinair en gedreven team die rap kan schakelen en complementair is.

Daarnaast is ons ontwerpteam van de streek! Wij kennen de streek, zijn kind aan huis en kunnen daarom naast juiste inhoud ook heel snel en flexibel optreden.

Met Jan Feryn in het ontwerpteam beschikken we over een teamlid die veel kowhow heeft omtrent natuurgerichte inrichtingen, de procedures goed kent en gekend is bij overheid (ANB) en lokale natuurorganisaties (vzw Natuurpunt) die mogelijks geïnteresseerd zijn in het dossier en partners worden.

4. DUURZAAMHEID

Duurzaamheid in dit project speelt zich af op verschillende niveaus:

- de aanleg van een landschapspark, zoals we voor ogen hebben, stimuleert biodiversiteit en is tevens toegankelijk voor de mens; **natuur en recreatie hand in hand**. Wij zijn ervan overtuigd dat het belangrijk is om de mens in nauw contact te brengen met natuur. Natuur moet voelbaar zijn!

- wanneer we van het landschapspark en dorpshart een sterk ensemble maken, die zich verankerd met zijn ruimere context, dan **versterken we de identiteit van het dorp**.

- de doelgerichte aanleg van het landschapspark zorgt voor programma . Dit programma zal verschillende doelgroepen welkom heten. **De leefbaarheid en kans tot sociale contacten wordt gestimuleerd**

- er wordt aan **landschapsherstel en dus landschapsidentiteit** gedaan. Dit is van groot belang voor onze (landschaps)cultuur.

- verder gaan we werken met **inheemse beplantingen** en doen we aan **slim waterbeheer**.

- het **participatietraject en het creëren van draagvlak en communicatie** vinden we een heel belangrijk duurzaamheidsprincipe!

Beheer is een belangrijke factor in het evolueren naar duurzame structuren. In eerste instantie ontwerpen we een landschapspark die **extensief beheerd** kan worden. Anderzijds beschrijven we onderstaand de beheersvormen en -sequenties die nodig zullen zijn om te evolueren naar een duurzaam landschapspark en bepaalde ambities in doelsoorten te vervullen. **Wij stellen voor om in verdere uitwerking een concreet beheersplan op te maken. We kunnen in verdere gesprekken analyseren of er externe belanghebbenden geïnteresseerd zijn in het opnemen van (een deel) het beheer (vb ANB, Natuurpunt,..)**

Reden van het werken met doelsoorten:

Bij de ontwikkeling van het landschapspark ontstaan een aantal biotopen. Elk biotoop bevat doelsoorten. De bedoeling is het biotoop door inrichting en beheer geschikt te maken voor die soorten. Er wordt gewerkt op twee niveau's: (1) een doelsoort die het biotoop vertegenwoordigt en relatief makkelijk aan te trekken is en (2) een doelsoort die het biotoop vertegenwoordigt indien dit uitmuntend wordt beheerd (volharden van een geschikt beheer op lange termijn).

Het werken met doelsoorten heeft het voordeel dat kennis op te zoeken valt van het type-biotoop van die soorten. **Deze type-biotopen hebben alle een beschreven optimaal beheer**. De doelsoorten staan niet op zich. In hun zog verschijnen honderden soorten die ook deze biotopen zullen bevolken.

Het voordeel van fotogenieke doelsoorten is dat hiermee makkelijk kan worden gecommuniceerd naar een breder publiek en draagvlak voor het park kan worden gecreërd. Doelsoorten zijn meestal dieren, maar kunnen ook plantensoorten zijn.

Beheer van voorgestelde biotopen (ifv doelsoorten):

voedselbos : In principe hoeft hier niet beheerd te worden in het kader van het natuurbeheer.

moerasbos : Een hakhoutbeheer kan worden toegepast (bv. elk jaar $\frac{1}{4}$ maaien zodat een cyclus van 4 jaar ontstaat).

bos : In principe hoeft hier niet beheerd te worden in het kader van het natuurbeheer.

moeras : De nabijheid van moerasbos zorgt voor wat donkerder water en bladval. Op lange termijn kan het moeras ontslibd worden. Anders behoeft dit eigenlijk geen beheer, tenzij het voorkomen van verwilging in de beginperiode.

brede sloten met rietoevers : Een maaibeheer van het rietland kan voorzien worden (bv. elke 2 jaar $\frac{1}{5}$ maaien, zodat een cyclus van 10 jaar ontstaat).

ruigtes : Dit zijn zones die men niet aanplant, waar lang wacht om te maaien, bijvoorbeeld gemiddeld 1 maaibeurt per 2 jaar; afvoeren van het maaisel en de houtige opslag).

meersen : De zone die men voorziet voor een hooilandbeheer houdt men best zo open en lichtrijk mogelijk. Op bepaalde zones kan gekozen worden om een plagging toe te passen (eenmalig). Hierdoor zal men de zaadbank laten dagzomen zodat die tot ontwikkeling kan komen. Het doelbeeld is een bloemenweide.

Het volgende beheer kan worden toegepast :

- geplagde gedeeltes : hooilandbeheer : minstens 1 x per jaar (september) maaien en maaisel afvoeren nadat het er een tijdje bleef liggen om zaad de mogelijkheid te geven uit de plant te vallen.

- ongeplagde hooilanden :

- o eerste 3 jaar (fase waarbij men de nutriëntentafel laat dalen) : maaibeurt in mei en in het najaar-

- o vanaf het 4de jaar : maaibeurt na half juni en in het najaar

- o op termijn kan men zich beperken tot 1 maaibeurt per jaar

Doelsoorten per ontwopen biotoop:

voedselbos :

- doelsoort boomblauwtje (Celastrina argiolus, vlinder) heeft gestructureerde boomranden nodig, bij voorkeur zuid gericht. De overgang naar de meersen wordt voor die soort aangelegd als een gekartelde bosrand die steeds ijler wordt richting meersen en zo een mantelzoom vormt die overgaat en een strook wastine.

- topsoort eikelmuis (Eliomys quercinus, zoogdier) leeft van fruitbomen en notelaars, vaak in de omgeving van mensen, maar de soort bereikt hier de noordkant van haar areaal en blijft daarom schaars. De Provincie West-Vlaanderen ondersteunt beschermingsacties voor deze soort. Een eikelmuisenwerkgroep met vrijwilligers geeft concrete invulling aan dit beschermingsproject.

moerasbos :

- doelsoort houtsnip (Scolopax rusticola, vogel) is sommige jaren een gewone gast in dergelijke biotopen. Leeft vooral in de overgang van bos naar open gebied, zowel op de vochtige als meer droge delen.

- topsoort waterspitsmuis (Neomys fodiens, zoogdier) : komt niet veel meer voor in Vlaanderen, maar moet in historische tijden een gewone gast geweest zijn in de Leiemeersen.

bos :

- doelsoort kleine bonte specht (Dryobates minor, vogel) heeft kleinere gestructureerde bossen nodig (met bomen van diverse leeftijden en groottes, met hier en daar zonnige stukjes open plek)

- topsoort boomvalk (Falco subbuteo, vogel) kiest eenzelfde biotoop dat volwassen geworden is en ook voldoende rust mag genieten.

moeras :

- doelsoort kleine watersalamander (Lissotriton vulgaris, salamander) plant zich voort in kleine vaak beschaduwde putten waaraan dit ontwerp moet voldoen. De soort staat wat onder druk in Vlaanderen en verdient een duwtje in de rug.

- topsoort kamsalamander (Triturus cristatus, salamander) behoeft kleine gestructureerde waters met een goed ontwikkelde onderwaterflora. Het is een Europees beschermde soort die van nature toch met enige regelmaat langs de Leie is te vinden waar zich clusters van poelen bevinden (bv. bomputten).

brede sloten met rietoevers :

- doelsoort blauwborst (Luscinia svecica, vogel) verschijnt in wat ouder riet met hier en daar een solitair wilgje, op voorwaarde dat het territorium groot genoeg kan zijn. Het is een soort die in Zuid-West-Vlaanderen oprukt, maar nog nauwelijks de linkeroever van de Leie koloniseerde.
- topsoort ringslang (Natrix natrix, slang) verkiest dergelijke biotopen, zeker in combinatie met het moeras en de Oude Leie en in de buurt van composthopen. De soort is aan een opgang bezig langs de Leie, zowel in West- als in Oost-Vlaanderen. Broeihopen kunnen de kolonisatie een handje helpen.

ruigtes :

- doelsoort dwergmuis (Micromys minutus, zoogdier) houdt van wilde hoog opgaande kruiden, waar ze haar nestje hoog van de grond weeft. Het is een aaibare soort waar goed mee te communiceren valt.
- topsoort sprinkhaanzanger (Locustella naevia, vogel) kan verschijnen als de ruigtes groot genoeg zijn en rustig gehouden worden.

meersen :

- doelsoorten egelboterbloem (Ranunculus flammula, plant) en pinksterbloem (Cardamine pratensis) verschijnen als het beheer correct wordt uitgevoerd. Het zijn kensoorten voor een dalende nutriëntentafel in vochtige weilanden.
- topsoorten gevlekte orchis (Dactylorhiza maculata, plant) en rietorchis (Dactylorhiza praetermissa, plant) verschijnen als het beheer lang genoeg doorgaat en er echt voedselarme omstandigheden ontstaan. Orchideeën spreken tot de verbeelding van het brede publiek.

boomblauwtje

eikelmuis

walnoot

hazelaar

sleedoorn

appel

meidoorn

Fig. Doel- en topsoorten voedselbos

waterspitmuis

houtsnip

zwarte els

zomereik

schietwilg

boswilg

Fig. Doel- en topsoorten moerasbos

boomvalk

kleine bonte specht

zoete kers

zomereik

sleedoorn

sporkehout

meidoorn

Fig. Doel- en topsoorten bos

kamsalamander

kleine karekiet

waterhoen

grote kattenstaart

riet

gewone boterbloem

Fig. Doel- en topsoorten moeras

blauwborst

ringslang

rietkragen

Fig. Doel- en topsoorten brede sloten met rietoevers

dwergmuis

sprinkhaanzanger

Fig. Doel- en topsoorten ruigtes

egelboterbloem

rietorchis

gevlekte orchis

pinksterbloem

Fig. Doel- en topsoorten meersen

5. ERELOONVOORSTEL & RAMING UITVOERINGSKOST

Wij stellen voor deze opdracht uit te werken voor 33.000 euro excl btw.

Dit ereloon omvat:

- * het ontwerpproces tot en met opmaak geïntegreerde visie, inrichtingsplan met beheerplan en actieplan.
- * het volledig participatietraject (excl.logistieke ondersteuning)
- * inclusief bureau- en printkosten
- * inclusief communicatietools voor participatie - bijvoorbeeld maquette

Het ereloon wordt gevorderd volgens schijven te bespreken met opdrachtgever.

Alle nodige bijkomende studies behoren niet tot onze opdracht maar worden door derden uitgevoerd (vb opmetingsplan, sonderingen,..).

Uurtarief eventuele meerwerken - 60euro/u
Meerwerken zijn telkens in overleg en na goedkeuring opdrachtgever.

			RAMING		
post	eenheid	V.H	eenheidsprijs	subtotaal	Totaal
0 Voorbereidende grondwerken en afbraakwerken					81.940,00 €
0.1 Afbraak en wegvoeren van bestaande verharding inclusief funderingen	m²	660	€ 9,00	€ 5.940,00	
0.2 Algemeen grondverzet uitgraven, vergraven, herprofilieren en ophogen in situ zone grachten 6300x1,5m zone afplaggen hooiland 10500x0,5m	m³	14700	€ 5,00	€ 73.500,00	
0.3 Rooien en afvoeren van bestaande beplanting	st	1	€ 2.500,00	€ 2.500,00	
1 Verhardingen					18.000,00 €
1.1 paden in vergrast grind incl fundering	m²	1500	€ 12,00	€ 18.000,00	
2 Architectonische elementen					275.000,00 €
2.1 vlonders in hardhout FSC label - incl onderbouw en fundering zone panorama Oude leierm zone langsdoorsteek Oude Leiarm	m²	640	€ 250,00	€ 160.000,00	
2.2 Onthaalportiek met sanitaire blok, luifel, fietsenstalling, plankaat incl rioleringen en funderingen	st	1	€ 115.000	€ 115.000,00	
3 Beplanting					21.125,00 €
3.1 aanplant van bosgoed en bomen (bos en voedselbos) - 27.600m² ongeveer 3.250 bomen aanplanten/ha - maat bosgoed 80-120cm incl bescherming konijnenvraat	st	9750	€ 1,50	€ 14.625,00	
3.2 herinzaai van speelgrasveld met speelgazon of weidegras	m²	6500	€ 1,00	€ 6.500,00	
opm: voor alle andere biotopen voorzien we het natuurlijk profiel. De natuur zal zich hierop spontaan vestigen					
			Totaal exclusief BTW		€ 396.065,00
			21% BTW		€ 83.173,65
			Totaal inclusief BTW		€ 479.238,65

DERBIEN¹²
ARCHITECTUURATELIER

 FERYN
milieuconsulenten BV